

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-562

27.6.2024

If Skadeforsikring NUF

Bilansvar

Bilulykke – nakkeplager – tidligere nakkeslengskade – brosymptomer – forenlikhetskriteriet – årsakssammenheng.

Skadelidte var utsatt for en bilulykke i juni 2020. Hun hadde også vært utsatt for en bilulykke i 2002, og da fått en nakkeslengskade. Skadelidte anførte at ulykken i 2020 hadde medført en forverring av hennes helseplager og krevde erstatning. Spørsmål om det forelå årsakssammenheng mellom bilulykken 21.6.20 og forverringen av skadelidtes helseplager. Etter en konkret vurdering bemerket nemnda at skadelidte ikke hadde dokumentert en forverring av tidligere helseplager og konkluderte med at skadelidte ikke hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og hennes nåværende helseplager. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte var utsatt for en bilulykke 21.6.20, da hun var passasjer i en bil som kjørte inn i en husvegg.

Før bilulykken 21.6.20

I journalnotat fra fastlegen 1.1.16 angis langvarig/ kronisk nakkeslengsyndrom.

I journalnotat 4.4.19 fra fysioterapeuten er det beskrevet at skadelidte i 2002 fikk en nakkeslengskade etter at en politibil under uttrykning kjørte på henne bakfra. Hoveddiagnosen ved oppstart av behandlingen var angitt å være "L01 Nakke symptomer/plager (ICPC-2)". Det fremgår også av journalen at skadelidte er uføretrygdet. Hun var jevnlig til behandling hos fysioterapeut fra 4.4.19 – 2.9.22.

Av journalnotat 9.6.20, etter førstegangskonsultasjon med akupunktur behandling, fremgår:

Forteller om smerter i nakke som til tider kan stråle utover i kjeve og arm. Er for tiden i bedre form da været er varmere. (...)

Etter bilulykken 21.6.20

Fra politidokumentet "Anmeldelse av vegtrafikkulykke" datert 21.6.20 siteres:

Ulykkens art

Parkert bil stått underkant av 10 meter fra husvegg. Kjørt inn i husvegg i det hun skulle kjøre fra parkeringen. (...)

Spor, skader, årsaksforhold og andre supplerende opplysninger

(...) Ca. kl. 18:40 fikk vi melding fra operasjonssentralen om at to damer hadde kjørt inn i en husvegg (...) Det skulle trolig ikke være noen personskader.

Vi var på stedet ca. kl. 19:10. Ambulanse var allerede på stedet og kunne fortelle at det trolig ikke var noen personskader. Passasjer, (skadelidte) klaget over smerter i brystet og lå i ambulansen når vi kom til stedet.

Vitnet på stedet (...) forklarte at han stod ved nabohuset, ca. 100 meter bortenfor og hørte at det var noen som "rusa" bilen veldig. Han så deretter at den i full fart kjørte inn i husveggen og at siktede kom ut av bilen.

Siktede og passasjeren (skadelidte) er venninner. (Skadelidte) fortalte at siktede hadde startet bilen og at hun hadde kjørt i full fart mot husveggen. (...)

Airbag på både sjåfør og passasjersiden var utløst. (...) beltet på passasjersiden var låst i ut-dratt stilling.

(...)

Det var bremsespor/spor etter spinning fra der bilen stod parkert og helt frem til veggen, disse målt til 8,35 m. (...)

Bilen fikk større skader i front og var ikke kjørbare etter hendelsen.

Bilder av overkroppen viste blåmerker etter kontakten mellom kropp og bilbelte.

Skadelidte kom inn på sykehuset 3-4 timer etter skadetidspunktet 21.6.20. Videre fremgår:

Bakgrunn: jobber som kunstner/musikker. Bor i (...). Whiplash, leddsmerter.

Aktuelt: Hun og vennine involvert i bilulykke. Da de startet bilen startet den å akselerere uten intensjon.

Bilen startet da 8 meter fra husvegg. Bilen krasjet så i denne veggen. Hadde bilbelte og airbag utløst.

Umiddelbart pustebesvær, bedring innen kort tid. Husker hele hendelsen. Stabile vitalia hele veien hit. Ingen åpenbare skader.

(...)

Forløp og behandling: Tas i mot som rød pasient. Negativ traumeundersøkelse. Smert i thorax og nakke. CT er negativ av thorax og nakke. Legges på kir4. for videre observasjon.

(...)

Reiser hjem i velbefinnende før visitt. Ingen planlagt kontroll.

Skaden på bilen som skadelidte satt i da ulykken inntraff, ble estimert til kr 147 932, jf. sammenstillingen av skadeomfang fra foretakets takstavdeling på motor 22.6.20.

I journalnotat etter akupunktur behandling den 23.6.20, er det notert:

Pasienten opplyser om at hun har vært i en ny kollisjon med bil på søndag 21.06. Forteller at hun føler seg stram og stiv venstre nakke og skulder. (...)

Fysioterapeut noterte 24.6.20:

Vært i bilulykke for 3 dager siden, passasjer, kjørte i en husvegg, airbag blåste opp. Usikker fart, men kjørte fra parkering og inn i vegg. Pas mener selv hun kom greit fra det. Fått beh av kollega her i går og thai massasje mandag.

Skadelidte var til akupunktur behandling hos fysioterapeuten 3.8.20, som noterte at hun fortsatt kjente at det var stramt og stivt i nakke, skuldre og trapesmuskelen. Skadelidte fortalte at det var bedre på sommeren når det var varmt og hun hadde mulighet til å bade. Skadelidte var til jevnlig fysikalsk behandling høsten 2020 og utover.

Fastlegen noterte 6.1.21 at skadelidte hadde angitt nakkeplager, samt angst. Skadelidte hadde også opplyst at hun drev galleri, og hadde det bra. Diagnosen ble satt til depresjon angstpreget dystymi.

I journalnotat av 23.3.21 og 22.4.21 er det beskrevet at skadelidte opplevde bedring.

I skademelding til foretaket datert 16.8.21, beskrev skadelidte skadene etter ulykken slik:

Slengen har utløst stivere nakke, kjeve og rygg. Jeg kjente det med en gang. Var innlagt natten til 22. juni; traumeundersøkelser CT av thorax & nakke. Til observasjon; fikk beskjed om at jeg kunne dra hjem, hvis jeg kunne; Reiste til (...) gikk umiddelbart til massasjestudio (...)

Om skadelidtes helsetilstand før ulykken, fremgår av skademeldingen:

Nakkesleng fra påkjørsel 2002, mai. Nedsatt funksjon, smerter, stivhet, kjevebrudd. Langvarig behandling, som ble bedre tilstand i 2017, altså etter 15 år. 2017 til aktuelle trafikkulykke den 21/6 – 20, en mindre smertefri periode.

(...)

Den 21/6-20; ulykken har påført meg en forverret tilstand, og må betraktes som en alvorlig og smertefull hendelse.

Av journalnotat fra fastlegen 19.8.21 fremgår at skadelidte ønsket henvisning til psykisk helsearbeider i bydelen, og hun anga vesentlige angstplager og redusert hukommelse som hun knyttet til angsten. Videre ble det angitt at skadelidte var redd for å møte mennesker, og at hun isolerte seg. Diagnosen ble satt til angstfølelse.

Fastlegen noterte 12.9.21 at han kun hadde sett skadelidte to ganger siden ulykken og at hun gikk til fysikalsk behandling. Legen har videre notert at det så å si ikke har vært plager etter ulykken.

I journalnotat 3.3.22 noterte fysioterapeuten at skadelidte var bedre i nakken, men at hun fortsatt kjente det muskulært.

I utdrag av journal fra en annen fysioterapeut datert 20.9.22, fremgår det at skadelidte var til behandling der 17 ganger i perioden 16.9.21 – 15.9.22. Det fremgår videre at hun "har respondert positivt, men fortsatt nedsatt funksjon cervical col. og i perioder recidiv".

MR cervicalcolumna 5.10.22 viste "ingen tegn til spinal stenose eller rotpåvirkning. En del artrose i bueleddene, spesielt høyre side med tegn til inflammasjon".

Saken ble vurdert av rådgivende lege, og i utdatert notat fra rådgivende lege fremgår:

Etter min vurdering fikk skadelidte i forbindelse med aktuelle ulykke en forbigående forverrelse av nakkeplager som hadde på ulykkestidspunktet og som hun har hatt siden påkjørselen i 2002. Det er godt dokumentert i fastlegejournal og fysioterapijournaler at hun ikke har varig forverrelse av nakkeplagene. Hyppigheten av behandling etter ulykken er tilsvarende det som var før aktuelle ulykke. Det er således ikke overveiende sannsynlig årsakssammenheng mellom de nakkeplager/deler av nakkeplager som hun har i dag.

Foretaket avslo kravet om erstatning 22.12.22, da det ikke fant at det forelå årsakssammenheng mellom ulykken og skadelidtes helseplager.

Skadelidte har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom ulykken 21.6.20 og hennes nåværende plager. Hun mener at bilen holdt høy fart, og at fremlagte bilder av bilen etter ulykken og av hennes overkropp med bloduttrekksene forårsaket av bilbelte, dokumenterer dette. MR-svaret av cervicalcolumna av 5.11.22 dokumenterer videre etter hennes syn også en alvorlig forverring. Hun har som følge av ulykken et stort behandlingsbehov, og ingen økonomi til å betale for privatbehandling.

Foretaket har i det vesentligste anført at det ikke er bevist årsakssammenheng mellom skadelidtes nåværende plager og hendelsen 21.6.20. For at man skal kunne konkludere med årsakssammenheng mellom varige plager og såkalt bløtdelsskade i nakken, må man forholde seg til de fire nakkesleng-vilkårene, se Rt-1998-1565, Rt-1999-1473, Rt-2000-418 og Rt-2010-1547. Foretakets rådgivende lege har vurdert saken etter de fire kriteriene, og konkludert med manglende årsakssammenheng. Foretaket har i sin vurdering lagt til grunn at det ikke kan ha vært tale om høy fart, men en del materielle skader.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det foreligger årsakssammenheng mellom bilulykken 21.6.20 og forverringen av skadelidtes helseplager.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda vurdere sakkyndige uttalelser på et juridisk grunnlag.

Skadelidte anfører at nakkeplagene stammer fra en bløtdelsskade/nakkesleng. Utredning med CT viste ingen skjelettskade, jf. rådgivende leges vurdering, og foretaket har også lagt til grunn at skaden er en såkalt bløtdelsskade.

I retts- og nemndspraksis er det stilt opp fire kumulative vilkår for at man skal kunne konkludere med at årsakssammenheng er sannsynliggjort ved bløtdelsskader/nakkesleng, jf. Rt-1998-1565, Rt-2010-1547 og FinKN-2020-606: Hendelsen må ha tilstrekkelig skadeevne, det må foreligge akutt symptomer innen tre døgn etter hendelsen, kontinuerlige symptomer fra akuttfasen frem til kronisk senfase (såkalte brosymptomer) og det må foreligge et sykdomsbilde som er forenlig med det man vet om skader påført ved et slikt traume.

Når det gjelder hendelsens skadeevne, finner nemnda det usikkert om dette vilkåret er oppfylt. Foretakets rådgivende lege synes å ha lagt til grunn at bilen hadde lav fart, men vilkåret drøftes ikke nærmere. Nemnda har sett bildene av bilen etter kollisjonen og av skadelidtes overkropp med blåmerker, men har ikke kompetanse til å vurdere hvor stor skadeevne hendelsen hadde.

Når det kommer til akutt symptomer, fremgår det av den medisinske dokumentasjonen i forbindelse med innleggelsen etter hendelsen, at skadelidte anga smerter i brystkassen og nakken. Foretakets rådgivende lege har ikke tatt nærmere stilling til om forelå akutt symptomer for nakkeplager. Den tidsnære dokumentasjonen etter hendelsen viser imidlertid dokumenterte akutt symptomer, og nemnda legger til grunn at dette vilkåret er oppfylt.

I kravet til brosymptomer ligger det at må det foreligge sammenhengende plager fra ulykken og til en kronisk senfase. Nemndas skriftlige saksbehandling tilsier at en må legge til grunn det som fremgår av den skriftlige tidsnære dokumentasjonen, jf. blant andre FinKN-2020-248.

I aktuelle sak er det fremlagt sparsomme journalopplysninger fra fastlegen. I erklæring fra fastlegen 2.8.22 fremgår det at skadelidte har vært til konsultasjon hos ham fire ganger (19.8.21, 1.3.22, 14.6.22 og 23.6.22) uten at skaden har vært tema. Journal fra fysioterapeuten viser imidlertid at hun var jevnlig til behandling hos fysioterapeut for nakkeplager etter ulykken, men det fremkommer også av journalen at hun har vært til behandling hos samme fysioterapeut for tilsvarende plager før ulykken. Dette gjør det vanskelig å vurdere om kravet til brosymptomer er oppfylt. Da andre vilkår for å fastslå årsakssammenheng uansett ikke er oppfylt, finner ikke nemnda det nødvendig å ta stilling til vilkåret om brosymptomer.

Når det gjelder vilkåret om forenlighet, har Høyesterett i Rt-2010-1547 avsnitt 47 og 48 presisert det nærmere rettslige innholdet. Vilket innebærer for det første at forsikrede/skadelidte ikke må ha hatt tilsvarende problemer før ulykken som kan forklare de etterfølgende plagene. For det andre kreves det at sykdomsutviklingen må følge et forløp som er forenlig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente. I aktuelle sak følger det av fremlagte journalnotater at skadelidte har hatt nakkeplager i lang tid forut for hendelsen.

I epikrisen etter innkomst 21.6.20 er for eksempel "whiplash"/nakkesleng angitt i sykehistorie/bakgrunn og i journalnotat 1.11.16 fra fastlegen fremgår det langvarig/kronisk nakkeslengsyndrom. Etter april 2019 var hun dessuten hyppig til fysikalsk behandling grunnet plager i nakken. I den medisinske dokumentasjonen etter hendelsen fortsetter også nakkeplagene.

Hendelsen 21.6.20 blir i journalen fra fysioterapeuten kun nevnt i dagene rett etter hendelsen, og ikke i de følgende behandlingstimene. Nemnda kan heller ikke se at det er beskrevet en nevneverdig varig forverrelse av nakkeplagene som følge av hendelsen. Slik saken er opplyst finner nemnda at det fremstår som at skadelidte har hatt tilsvarende problemer før ulykken som kan forklare hennes nåværende plager. Forenelighetskriteriet er derfor ikke oppfylt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).